

Városi Könyvtár
Csurgó Város Helytörténeti Gyűjtemény
8840 Csurgó, Csokonai u. 24.
Tel.: 06-82/900-017; 06-20/242-9977
E-mail: muzeum@csurgo.hu

Ikt.: 023/2015

A magyarországi múzeumok finanszírozása

A múzeumok finanszírozási forrásai négy fő csoportba oszthatók: az állami/költségvetési finanszírozás, a fogyasztói szokások nyomán keletkező saját bevétel, magánszféra által közvetlenül (pl. adományozás) és közvetve (pl. adó 1%-ának felajánlása) is juthatnak forráshoz, valamint a magánszemélyek által fizetett tagdíjak is a bevételek közé sorolhatók.

A múzeum hagyományos funkciói és feladatai: a gyűjtés, konzerválás, kutatás és a kiállítás. Ez a hármas funkció az elmúlt évtizedekben kibővült, megjelentek a kiegészítő tevékenységek, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül a gyűjteményhez (pl. múzeumi bolt, kávézó). Így az állami finanszírozás mellett a kiegészítő tevékenységek bevételei is a múzeumok bevételei közé kerültek. Mivel hangsúlyossá vált a kiállításcentrikus nézőpont, a hangsúly egyre inkább a bemutatási, kiegészítő funkciók felé tolódott el. Csökkentek a gyűjteménygyarapításra fordítható összegek. Megnőtt a bemutató szerep iránti igény (tárlatvezetések, gyermekprogramok, stb.), ezzel humán erőforrást kellett elvonni a kutatás területéről.

A múzeumok működőképességének biztosítása alapvetően a központi költségvetéstől és a megyei/helyi önkormányzatoktól függ. Az egyéb támogatási és a saját bevételek a fenntartói támogatás kiegészítésére lehetnek csak elegendőek. A múzeumok összbevételeiben (egész Európában jellemzően) a költségvetési támogatás a legfontosabb elem.

Az állami/költségvetési finanszírozás nem csak a múzeumok fenntartását jelenti, hanem a központi alapokból származó források is ide tartoznak (pl. NKA pályázatok). A finanszírozás mértéke az intézmény besorolásától, feladatkörétől (pl. megyei hatókörű városi

múzeumok) függően változik, meghatározó a leltározott anyag mennyisége, az éves látogatószám, a közművelődési, szakmai programok száma.

A saját bevételek közé tartozik a jegybevétel (vagyis az alaptevékenység ár-, díj- és értékesítési bevétele), valamint a kiegészítő tevékenységekből származó bevétel is (múzeumi bolt, kávézó üzemeltetéséből származó vállalkozói bevétel).

A magánszféra támogathatja a múzeumokat közvetlenül, ide tartoznak a vállalkozások által, vagy non-profit szervezeti formában fenntartott múzeumok, illetve a szponzoráció, adományozás is. Közvetve a lakosság az adó 1%-ának felajánlásával támogathatja a múzeumot, illetve ide tartoznak a más non-profit szervezetektől származó támogatások is.

A tagdíjak, pl. a múzeumi baráti körök tagdíjai magánszemélyek és jogi személyek által részvételi döntések alapján fizetett támogatások.

1990 és 2006 között a központi statisztikák alapján az összbevétel megoszlása a 3 fő bevételi forma között a következőképpen alakult:

Fenntartói támogatás 71,83 %

Egyéb támogatás 14,80 %

Sajátbevétel 13,37 %

Magyarországon a központi költségvetési törvény határozza meg a muzeális intézmények számára előírányzott összeget. „Az előírányzat a települési önkormányzatokat a muzeális intézmények fenntartásához, a nyilvános könyvtári ellátás és közművelődési feladatok ellátásához illeti meg.” 2015-ben a könyvtári, közművelődési és múzeumi feladatok támogatására 19 426,7 millió forint lett előírányozva, ebből a települési önkormányzatok muzeális intézményi feladatainak támogatására összesen 985,0 millió forint.¹ A támogatás az önkormányzatokat illeti meg, amelyek muzeális intézményt tartanak fenn. Az egyes önkormányzatokat megillető összeget a kultúráért felelős miniszter határozza meg. A támogatás megállapításánál figyelembe veszik a 2009-2013 közötti átlagos látogatószámot, illetve a két utolsó lezárt év változásait, a leltározott gyűjtemény nagyságát, az intézmény szakmai besorolását, az önkormányzat által fenntartott muzeális intézmény(ek) számát és az

¹ 2014. évi C. törvény Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről

önkormányzat területi elhelyezkedését. A támogatást egy összegben folyósítják, 2015-ben februárban történ a kifizetés.

Az állami finanszírozás másik eleme a közművelődési érdekeltségnövelő támogatás, muzeális intézmények szakmai támogatása, amelyre 2015-ben összesen 806,0 millió forint lett előirányozva. A múzeumok szakmai támogatására ezen belül összesen 70 millió forintot határoztak meg. Ebből az összegből az önkormányzat pályázati úton igényelhet támogatást meghatározott szakmai célra (a fenntartott múzeum látogatófogadást és gyűjteményfeldolgozást elősegítő szakmai munkájához).

A másik lehetőség a Kubinyi Ágoston Program (2015-ben összesen 370,0 millió forint), amelyben a muzeális intézmények szakmai fejlesztéshez igényelhet az önkormányzat támogatás ugyancsak pályázati úton.

Csurgó Város Helytörténeti Gyűjteménye szakmai besorolásának sikeres módosítása, területi múzeummá nyilvánítása esetén a finanszírozási lehetőségek szempontjából a módosított besorolás miatt kedvezőbb helyzetbe kerülne. Múzeumként olyan pályázatok benyújtására is lehetőség lenne, amelyekben jelenleg gyűjteményi besorolással nem vehet részt az intézmény (pl. NKA múzeumok számára kiírt pályázatai kiállításrendezésre).

Csurgó, 2015. június 17.

Tüske Anita